

**Program IDS za lokalne volitve
2014 v občini Radovljica**

ZDRUŽENA★LEVICA

OBKROŽI

**INICIATIVA ZA
DEMOKRATIČNI
SOCIALIZEM**

KAZALO

1. Demokratizacija upravljanja občine.....	3
a) Uvedba participativnega proračuna.....	3
b) Omogočanje neposredne demokracije v praksi.....	3
2. Demokratizacija upravljanja javnih podjetij	4
3. Krepitev socialne države.....	5
a) Stanovanjska problematika	5
b) Zdravje in skrb za starejše	5
c) Brezposlenost	5
4. Gospodarstvo, prostor in turizem	6
a) Spodbujanje lokalnega gospodarstva in zadružništva	6
b) Samooskrba	6
c) Urbanistična ureditev.....	6
d) Turizem	6
6. Izboljšanje kvalitete bivanja	7
a) Prostovoljstvo	7
b) Ekologija.....	7
c) Kultura.....	7
d) Šport	7

1. Demokratizacija upravljanja občine

Z lokalno samoupravo izvršujemo načelo subsidiarnosti, v skladu s katerim se zadeve lokalnega pomena najbolj učinkovito izvršujejo na najnižji možni ravni, oziroma najbližje uporabnikom. Vendar se v praksi namen lokalne samouprave pogosto izrodi v zasebni peskovnik peščice lokalnih vplivnežev, ki občino vodijo avtokratsko, na netransparenten način, ki je prežet s korupcijo, klientelizmom in nepotizmom. Takšno vodenje občine se dolgoročno odraža na kakovosti življenja občanov, zato je potrebno tovrstne prakse prekiniti in jih preprečevati. **Občine morajo delovati v korist občanov, ne za zasebne interese. Tega pa ni mogoče zagotoviti drugače kot s tem, da občani dejansko odločajo o najpomembnejših vprašanjih.** To nameravamo storiti preko naslednjih mehanizmov:

a) Uvedba participativnega proračuna

Institut participativnega proračuna je način neposredne udeležbe občanov pri urejanju javnih zadev in razporejanju proračunskih sredstev, ki se izvaja s ciljem najbolj učinkovitega zadovoljevanja potreb občanov in dviga kakovosti bivanja v občini.

Institut participativnega proračuna se financira iz sredstev, ki ostanejo na voljo po tem, ko občina za tekoče leto v proračunu zagotovi dovolj sredstev, da izpolni vse zakonske obveznosti, ki izhajajo iz Zakona o lokalni samoupravi in zadosti vsem obligacijam izhajajočim iz finančnega poslovanja (plačevanje obresti), kot tudi iz sodnih kazni ali investicijskih obligacij iz preteklosti.

Ta sredstva se razdelijo med krajevne in vaške skupnosti oziroma mestne četrti, ki jih porabijo po projektnem principu. Predlagatelji projektov so lahko fizične osebe s stalnim prebivališčem v ožjem delu občine na katerega se projektni predlog nanaša ter občina sama. Predmet projekta je lahko infrastrukturne narave ali izvedba storitve, ki dviguje kakovost bivanja v občini, hkrati pa mora prispevati k uresničevanju izvirnih nalog občine.

Ko pristojni organ občinske uprave potrdi zakonitost in ustreznost predloga projekta, ga uvrsti v zbir predlogov projektov. O izvedbi projektov odločajo prebivalci ožjega dela občine, na zboru občanov. Izbrani so projekti z največ glasovi, katerih skupen predviden strošek ne presega zneska, ki je bil v okviru participativnega proračuna dodeljen ožjemu delu občine.

b) Omogočanje neposredne demokracije v praksi

Občinski svetniki ZL si bomo prizadevali za spremembo lokalnih pravnih aktov, ki bodo na eni strani omogočili lažjo izvedbo institutov neposredne demokracije (kot so referendum, zbor občanov in ljudska iniciativa), po drugi strani pa dejansko občane opolnomočili za sprejemanje relevantnih odločitev. Prav tako bomo občane spodbujali k udeležbi v teh instrumentih ter jim ponudili pogoje za redne krajevne/vaške/četrtne skupščine občanov.

Poskrbeli bomo za aktivno sodelovanje z občani in jim vestno odgovarjali na vprašanja in predloge ki se bodo pokazali kot večinski problem občanov , predstavili občinskemu svetu.

Zahtevali bi tudi možnost večjega vključevanje občanov v obliki sklicevanja zborov krajanov, ki bi morali biti sklicani vsaj vsake pol leta in pred vsakim večjim projektom v določenem delu občine v katerem se projekt odvija. V vseh krajevnih skupnostih bi se tudi pred sprejemanjem participativnega dela proračuna organiziralo zbere krajanov, kjer bi se lahko aktivno vključili v rezanje pogače.

2. Demokratizacija upravljanja javnih podjetij

Javna podjetja igrajo v lokalnem okolju pomembno vlogo, saj izvajajo storitve, ki so bile zakonsko priznane kot storitve v javnem interesu. V preteklosti so bila zaradi svoje narave ta področja izvzeta iz trga, vendar je država podlegla pritiskom po deregulaciji iz EU in javna podjetja podredila interesom kapitala. Posledice se odražajo predvsem v negotovosti kakovosti storitev in višine cen, prav tako pa tudi negotovosti položaja zaposlenih v teh podjetjih. Zaradi svojega specifičnega poslanstva zagotavljanja storitev javnega interesa ter geografske omejenosti na lokalno okolje, so **javna podjetja v lasti občin idealno okolje za preobrazbo v neprofitna demokratična podjetja**. Takšno transformacijo bi dosegli preko naslednjih mehanizmov.

Uprave podjetij in nadzornike imenuje občina v soglasju z zaposlenimi. Uprava v soglasju z zaposlenimi in občino sklene sporazum o želenem razvoju podjetja. Če uprave ta sporazum kršijo, jih zaposleni lahko odpokličejo.

Naslednji korak h krepitvi vloge zaposlenih v občinskih javnih podjetjih je politika odprtih knjig: vsak zaposleni mora imeti možnost vpogleda v poslovanje teh podjetij in v porabo njihovih sredstev.

V tretjem koraku bi tovrstne demokratične mehanizme v podjetjih še okrepili: zaposleni naj glasujejo o pomembnih odločitvah, o razmerju med najnižjo in najvišjo plačo, volijo direktorja ipd. Kot takojšen ukrep ZL zagovarja omejitev razmerja med najnižjo in najvišjo plačo v javnih podjetjih v občinski lasti na 1 proti 5.

Javna podjetja, ki zagotavljajo storitve javnega interesa, niso tržno naravnana in njihov motiv ni dobiček, temveč kakovostna javna storitev. To pa ne pomeni, da ta podjetja ne stremijo k ekonomičnem delovanju. Storitve morajo biti izvedene kar se da racionalno in učinkovito, javno podjetje pa svojo neprofitno naravo ohranja na način, da presežke prihodkov nad odhodki odvaja v participativni del proračuna občine.

3. Krepitev socialne države

Upoštevanje načela subsidiarnosti najbolj pride do izraza pri uresničevanju potreb prebivalstva po socialni varnosti, zato se **boj za okrepitev in izboljšanje javnega socialnega in zdravstvenega sistema začne v občinah.**

a) Stanovanjska problematika

Naloga občine je, da z lastnim fondom stanovanj, v sodelovanju s Stanovanjskim skladom RS, državnimi organi in drugimi občinami zagotovi dostojno prebivališče vsem občanom. Z načrtno politiko in finančno podporo mora spodbujati skupnostno gradnjo in uporabo stanovanj ter ustaviti razdrobljeno stanovanjsko gradnjo, ki prinaša ogromne ekonomske in okoljske stroške.

Predvsem je potrebno mladim omogočiti rešitev stanovanjske problematike s subvencijami, saj je odseljevanje mladih iz podeželja in manjših občin vedno bolj problematično, tako bi zadržali mlade občane in občanke, ki bi pripomogli k boljšemu gospodarskemu in družbenemu razvoju občine Radovljica. Problematico vidimo predvsem v pomanjkanju neprofitnih stanovanj. Vse več je praznih novogradenj, kjer bi občina ob sodelovanju z lastniki in delnem sofinanciranju, lahko ponudila marsikatero stanovanje v neprofitni namen. Pri naslednjih novogradnjah stanovanjskih kompleksov je treba preučiti možnost oblikovanja stanovanjske zadruga .

b) Zdravje in skrb za starejše

Zavzemali se bomo za transparentno porabo vseh sredstev namenjenih zdravstveni oskrbi občanov, ter podpirali vse transparentne projekte, ki bodo izboljševali splošno stanje na tem področju v občini. Predvsem bomo podpirali vse predloge, ki bodo povezani z zdravim načinom življenja v občini Radovljica.

Spodbujali bomo povečanje kapacitet za oskrbo starejših občanov, saj je Radovljica zelo primerno mesto za preživljanje jeseni življenja. S tem bi pridobili tudi precej delovnih mest, predvsem za mlade in s tem v občini obdržali tako mladostno energijo kot modrost starejših.

c) Brezposlenost

Na samo zaposlenost občanov in občank lahko občina najbolj direktno vpliva preko sistema javnih del. Zato bomo podali predlog o razžiritvi tega področja, ter tudi povečanju obsega del v občini ki bodo opravljena prek sistema javnih del. Velika priložnost se kaže v samem oskrbovanju in servisiranju manjših projektov, ki jih financira občina, krajevne skupnosti pa kasneje nimajo sredstev za primerno vzdrževanje.

4. Gospodarstvo, prostor in turizem

a) Spodbujanje lokalnega gospodarstva in združništva

V občini je kar nekaj dobro stoječih podjetij in proizvodnih obratov, v katerih sama občina nima večjega vpliva, je pa vsekakor potrebno še boljše sodelovanje med občino in temi podjetji, saj lahko občina predvsem najboljšim zaposlovalcem in poštenim delodajalcem s posluhom za njihove želje precej olajša delovanje v lokalnem okolju in s tem tudi poveča možnost njihovega nadaljnjega investiranja v občini Radovljica.

Občina sama lahko za razvoj gospodarstva najbolj poskrbi prek vzpodbujanjem manjših podjetij, da se povežejo v večja združenja, saj bi se tako veliko lažje predstavili na trgu, ter se izognili marsikaterim nepotrebnim stroškom.

V občini Radovljica je velik potencial v vzpodbujanju oblikovanja zadrug, ter sorodnih oblik delovanja podjetij. Sama občina bi morala posameznikom, ki pokažejo resen interes za združitev v zadrugo pomagati predvsem z obstoječo infrastrukturo.

b) Samooskrba

Občina mora nujno skrbeti za čimvečjo samooskrbo občanov in občanov, saj sama gostota naseljenosti, lega občine in rodovitnost zemlje to v celoti omogočajo.

c) Urbanistična ureditev

Spodbujamo ohranjanje lokalne tradicije in strogo nasprotujemo gradnji novih velikih trgovskih centrov. Občina naj v mestnem jedru vzpodbuja raznovrstnost lokalov ter vzpodbuja njihovo sodelovanje in ne konkuriranje.

Borili se bomo proti kričečim fasadam tako v mestih kot na podeželju. Občina naj sprejme občinski akt, ki bo posameznikom dopuščal svobodo pri izbiri vendar v točno določenih normativih, ki bodo zadoščali celotni podobi občine.

Vsi objekti, ki so v lasti občine ali javnih podjetij ter niso zasedeni morajo biti na voljo različnim prostovoljnim nevladnim organizacijam in tudi posameznikom, ki bodo prispevali k boljši družbi. O oddaji teh prostorov bi odločali občani in občanke na zborih krajanov.

d) Turizem

Zaradi naravnih danosti občine Radovljica in bližine turističnega mesta Bled, vidimo priložnosti za gospodarski in družbeni razvoj predvsem na področju turizmu. Kljub temu da se je v zadnjih letih stanje na tem področju v Radovljici generalno zelo izboljšalo še vidimo priložnosti za izboljšavo.

Predvsem je potrebno privabiti večje število aktivnih turistov, ki bodo v občini ostali več dni. V Radovljici je veliko malih zanimivih ponudnikov turističnih storitev, ki bodo lahko razvili svoj potencial in s tem potencial samega turizma v občini le preko planskega povezovanja. Ob zainteresiranosti obstoječih ponudnikov in predvsem novih bomo predlagali ustanovitev turistične zadruge z delnim solastništvom občine. Občina bi predvsem prispevala potrebna finančna sredstva in infrastrukturo posamezniki pa bi vložili predvsem svoje znanje izkušnje in delo.

6. Izboljšanje kvalitete bivanja

Zavzemali se bomo za izboljšanje kvalitete bivanja občanov in občank na večjih področjih.

a) Prostovoljstvo

Podpirali bomo vse predloge, ki bodo izboljšavali pogoje dela raznovrstnih prostovoljnih organizacij.

b) Ekologija

Skrb za sonaravni in trajnostni razvoj ter energetska neodvisnost občine Radovljica. Poleg že obstoječih projektov, bomo predlagali tudi večji boj proti invazivnim rastlinam, saj bi radi poskrbeli da bi tudi naši otroci imeli priložnost spoznati Slovenske avtohtone vrste. Projekt bi izpeljali preko delovnih akcij s pomočjo javnih podjetij (Komunala Radovljica) kasneje pa za vzdrževanje stanja poskrbeli preko javnih del in občasnih delovnih akcij.

Brezpogojna skrb za čisto pitno vodo ki mora trajnostno ostati v lasti občanov.

c) Izobraževanje

Strogo proti kakršnemu koli zapiranju podružničnih šol. Vzpodbujanje večjega povezovanja tako osnovnih kot srednjih šol z lokalnim okoljem (lokalna samooskrba s hrano) in sodelovanje v skupnih akcijah. Vzpodbujanje vseživljenskega učenja na vseh področjih.

c) Kultura

Vzpodbujanje tako profesionalnih kot amaterskih umetnikov in kulturnikov da predstavijo svoja dela in znanja čimširšemu krogu ljudi. Še večje povezovanje kulturnih prireditev s turizmom. Vidimo velik potencial razvoja občine z povezovanjem kulture in turizma.

d) Šport

Za šport je v občini Radovljica kar dobra infrastruktura, ki bo v prihodnje bolj oskrbovana preko javnih del. Borili se bomo, da se socialno ogroženim skupinam, predvsem otrokom omogoči uporabo občinske infrastrukture, predvsem šolskih telovadnic, s subvencioniranim ali celo brezplačnim najemom. Za najem infrastrukture pod takimi pogoji bi veljali točno določeni kriteriji.

Najboljše predloge pričakujemo od vas Radovličani in Radovličanke, mi se jih bomo trudili le uresničiti. Skupaj bomo zgradili boljši jutri.